Йордан Караджов

Огледалото

Печат
pulsioprint.bg

Корица
Николай Захариев

Предпечат
Елисавета Дудева

Редактор
Мария Методиева

Автор
Йордан Караджов

Огледалото
ogledaloto.bg

Огледалото

Йордан Караджов

Благодаря ти, че ми се довери!
Желая ти успех по пътя!

Началото

Момчето седеше на една дървена пейка край реката. Водата блестеше на следобедното слънце и тихо шумеше. В близост се издигаше старата текстилна фабрика – прозорците ѝ приличаха на празни очи, които гледаха в миналото.

По пътеката се приближи възрастен човек, спретнат и добре облечен, с каскет и кожен елек с големи бели копчета, които проблясваха на светлината. Спря до детето и го загледа с топли, ясни очи.

– Какво правиш тук сам? – попита той.

– Мисля – отвърна то. – Търся нещо.

– Какво търсиш?

– Истината. Искам да разбера какво движи живота. Къде е силата, която кара всичко да се случва.

Старецът се усмихна леко, седна до него и посочи реката.

– Виждаш ли водата? – каза тихо. – Можеш да тръгнеш срещу течението. Ще се измориш, ще падаш, ще ставаш и може би след дълго време ще стигнеш извора. Но има и друг начин – можеш просто да се пуснеш по течението. Реката сама ще те отведе там, където трябва.

Малкият го гледаше внимателно, но думите на непознатия звучаха загадъчно.

– Какво означава това? – прошепна той.

Възрастният човек не отговори веднага. Смачка

едно сухо листо и го пусна във водата. Листото се понесе надолу – леко и свободно.

– Някога ще разбереш – рече тихо и се изправи. – Но запомни: няма лесен път към истината.

Детето искаше да го попита още нещо, но човекът с каскета вече се отдалечаваше по пътеката.

Дълго след това то стоеше и гледаше как реката отнася листото, докато то изчезна от погледа му.

Но думите на стареца продължиха да звучат в съзнанието му: „Пусни се по течението."

Така минаваха дните на момчето – сутрин ставаше рано, отиваше на училище, връщаше се уморен, но веднага сядаше да си напише домашните. Бързаше, защото едно нещо го дърпаше повече от всичко – следобедите край реката. Там, под сянката на старите дървета, той се надяваше отново да види стареца.

Възрастният човек живееше наблизо – в малка, почти рухнала къща, с градина, в която растяха повече бурени, отколкото цветя. Въпреки това от нея се носеше особена топлина, сякаш самата земя я пазеше от разруха. Детето усещаше, че този човек е различен. Не знаеше защо, но му вярваше и можеше да му сподели неща, които не би изрекъл пред никого – дори пред родителите си.

Един ден, докато седяха на пейката край реката, старецът го погледна дълго, сякаш четеше мислите му. После тихо каза:

– Знаеш ли, момче, в този живот никой няма да ти даде нищо истинско даром. Всичко, което си струва, ще трябва сам да го откриеш и сам да платиш цената му.

Момчето замълча. Думите прозвучаха тежко, сякаш изведнъж някой му отне магията на приказките. До този момент вярваше, че животът е като приказка с щастлив край – че някой добър вълшебник ще се появи, ще му помогне и всичко ще се нареди. Но сега чуваше за първи път, че може би няма да има никой, който да го спаси.

– Но защо? – попита детето, с надежда, че може би възрастният човек се шегува.

– Защото, ако ти го дадат даром, няма да го оцениш – отвърна той, без да сваля поглед от реката. – Пътят е труден, защото трябва да стане твой. Ти сам трябва да изковеш силата си, но запомни, момче – не ставаш силен когато имаш много, ставаш силен когато имаш малко.

В този миг вятърът разлюля клоните на дърветата, сякаш природата потвърждаваше думите му. Детето се почувства странно – едновременно натъжено и обнадеждено, сякаш бе научило нещо важно, което не разбираше напълно, но беше докоснало сърцето му.

Той обожаваше да скита по улиците на малкия град. Нямаше нужда от специална цел – просто обичаше да наблюдава хората, сградите, да слуша звуците на града. Един следобед, докато вървеше безцелно, чу удари на чукове и бучене на трион. Любопитството му го отведе до строителен обект.

Пред него се издигаше нова къща – плочата на първия етаж вече беше готова, а майсторите забиваха пирони и издигаха дървения кофраж за следващата плоча. Миризмата на прясно рязано дърво и мокър бетон се смесваше с топлия въздух. Детето

стоеше, вкопчено в телената ограда, и наблюдаваше с широко отворени очи как всичко се ражда пред него – греда след греда, пирон след пирон.

Тогава забеляза човек, който се приближи до оградата. Беше бригадирът – мъж на около шейсет, с леко побеляла коса и ръце, почернели от слънцето и работата. Лицето му беше загоряло и набраздено от бръчки, но очите му имаха онзи особен блясък на човек, който обича това, което прави.

– Момче – каза той, без да повишава тон, но с глас, който не търпи възражение, – дръпни се по-далеч. Тук е опасно за деца. Иди си играй някъде другаде.

Момчето не помръдна. – Просто исках да видя от по-близо как се строи къща – каза тихо, сякаш се извинява.

Бригадирът се усмихна леко. – Ако наистина ти е интересно, като пораснеш, ще те взема при мен да се учиш.

Детето светна. – А ти колко къщи си построил? – попита, с онова искрено любопитство, което само децата имат.

Бригадирът се замисли, бръкна в джоба на работния си панталон и извади малко, измачкано тефтерче. Разлисти го внимателно, сякаш в него пазеше нещо свято.

– Някои им викат къщи – каза тихо, докато погледът му се спря на една страница. – Но ние им казваме храмове. – После се усмихна широко. – До днес сме вдигнали сто тридесет и три храма.

Момчето го гледаше с отворена уста. Не знае-

ше защо, но тези думи го накараха да се почувства странно – сякаш току-що беше научил тайна.

– Храмове? – повтори тихо, но бригадирът вече беше прибрал тефтерчето и се върна към работата си, сякаш нищо особено не беше казал.

Детето остана още малко, гледайки как мъжете подреждат гредите като част от невидима мозайка. После тръгна към вкъщи, а в ума му все още кънтяха думите:

„Някои им викат къщи… но ние им казваме храмове."

Домът му беше пълен с живот. Майка му се движеше из къщата като вихър – чевръста, светкавично бърза, ръцете ѝ винаги заети, но никога уморени. Готвенето беше нейната стихия. Сякаш всичко, до което се докоснеше, се превръщаше във вкусно изкушение – ароматите на гозбите ѝ изпълваха къщата и правеха деня по-светъл. Обичаше да експериментира с нови рецепти, и именно така един ден се роди бишкотената торта – тази, която стана любимата на момчето.

Баща му беше другият полюс – спокоен, сдържан, по-земен. Понякога седяха двамата вечер на дивана и баща му говореше тихо за живота – за парите, за работата, за хората, които ще срещне. Съветите му бяха прости, но тежаха. Детето усещаше, че зад тази сдържаност се крие голяма чувствителност, която той рядко показваше, защото вярваше, че светът може да се възползва от нея. Никога не го спираше да мечтае, но го учеше да внимава, да не отваря прекалено лесно сърцето си,

за да не бъде наранен.

Сестра му – само с две години по-голяма – беше неговият малък ангел хранител. Тя имаше странната способност да усеща кога нещо лошо може да се случи и често го предупреждаваше навреме. Понякога той я слушаше, понякога не – обичаше да рискува, да се катери по покриви и дървета, да се впуска в опасности, които го караха да се чувства жив. Но сестра му винаги беше там, да го пази.

Майка му и момчето имаха връзка, която не се нуждаеше от думи. Понякога той си мислеше за определено ястие, и когато дойдеше време да се хранят, на масата го чакаше точно това ястие. Понякога му се приискваше да отидат на лунапарк и, преди да каже нещо, тя вече беше обявила, че тръгват. Те бяха едно цяло, и той знаеше, че тя разбира всичко, дори без да го пита.

Семейството му го обичаше безусловно. Баща му и майка му сякаш усещаха, че той търси нещо по-голямо от него самия – нещо, което нито един съвет не може да даде. Подкрепяха го мълчаливо, без да му режат крилата. Сестра му също, по свой тих начин, го насочваше и пазеше.

Детето усещаше тази подкрепа и я ценеше, но тя не можеше да промени решението му – да тръгне по своя път, да търси истината и силата, която движи всичко. Родителите му знаеха, че животът ще го пречупи, че ще се сблъска с фалшиви стремежи и с невидимия „шеф“, но не го спираха. Знаеха, че някои уроци се научават само когато ги изстрадаш сам.

Градът не беше голям, но носеше име, което отекваше из цялата страна – защото тук бе роден Апостолът на свободата. Всяка улица, всяка каменна стъпка пазеше неговия дух, а в старинната част се извисяваше величествен паметник – бронзова фигура на героя, с револвер в ръка и лъв до него. Около него имаше огромна площадка, способна да побере хиляди хора, и тя често се превръщаше в сцена за най-големите тържества.

В дните на честванията животът на града се преливаше в едно общо дихание. От цялата страна идваха хора – с автобуси, с влакове, с коли, с вълнение в очите. Високопоставени политици излизаха на трибуната, държаха речи за саможертвата и подвига, а в края нощното небе избухваше в заря, която се виждаше от десетки километри. За малкото момче това беше магия – светлина, която раздира тъмното, и звук, който кара земята да трепти. То стискаше ръката на майка си и гледаше нагоре с широко отворени очи. „Колко ли е било голямо сърцето му, за да го обичат всички?“ – мислеше си то. И още тогава в душата му се роди първият въпрос за силата, която движи света.

Баща му работеше в комплекса на „Балкантурист“. Това не бяха обикновени хотели или ресторанти – те бяха истински дворци на времето. В тях всичко бе голямо: огромни кухни, пълни със свежи продукти; просторни складове; ресторантски зали, които сякаш можеха да поберат целия град; кафе-барове; винарна, която ухаеше на дърво и грозде. Комплексът беше построен, за да посре-

ща чуждестранни гости, но и жителите на града имаха привилегията да се докосват до тази атмосфера на разкош.

За детето работата на баща му изглеждаше като роля в голям театър. Облечен в снежнобяла риза, с вечно лъснати обувки и походка на човек, който знае всяка маса и всяка дума, бащата носеше не просто ястия – носеше настроение. Той умееше да разговаря с хората, да слуша, да се смее с тях. Сякаш владееше сцената на живота. „Истинският сервитьор е и приятел, и актьор едновременно“ – казваше той, когато вечер се прибираше изморен, но с блясък в очите. Той го слушаше с възхита, сякаш баща му беше герой в собствена пиеса.

Майка му пък работеше като барманка в малко заведение на самообслужване в сградата на обредния дом. Тук животът течеше по различен начин – по-тих, но също толкова истински. Младоженците се усмихваха през сълзи, отпивайки първото си вино заедно; роднини пиеха кафе, докато навън гърмяха фанфари и речи. Често майка му прибираше чаши и слушаше историите на непознати. А детето стоеше отстрани и попиваше – думите, усмивките, тъгата, всичко. Там, до паметника, до мястото, където историята и настоящето се срещаха, то започна да усеща, че светът е по-голям от улиците на града.

Годините на детството му минаваха между величието на празниците, магията на ресторантите и тихата мъдрост на майка му. Но колкото повече наблюдаваше хората – техните радости, скърби, надежди – толкова по-силно усещаше, че всичко

е свързано от невидима нишка. Някъде там, зад думите на баща му, зад усмивката на гостите, зад зарята, която раздираше небето, имаше Някой, който пишеше сценария.

И така, още като дете, момчето започна да търси тази невидима сила.

Той растеше на площада, в сянката на паметника. Там минаваха дните му – на воля караше колело и скейтборд по широките каменни плочи, а когато се измореше, се шмугваше в обредния дом при майка си. Най-голямата му радост бяха падналите бонбони от поредната сватба, които събираше като съкровища.

Отсреща беше малката квартира, в която семейството живееше под наем – стара, тясна, но превърната от майка му в истински дом, топъл и светъл.

Детето вече знаеше, че националният герой е направил нещо велико, но още не разбираше какво точно. Достатъчно беше, че името му звучеше навсякъде – на училището, което всички наричаха „Гимназията“, на табелите в старата част на града, в думите на възрастните. Чувстваше, че това име е нещо свято. С времето именно там, в тази гимназия, той започна своето обучение и се чувстваше горд, че учи в училището, което носи името на Апостола.

Старата част на града приличаше на музей под открито небе – калдъръмени улички, бели къщи със стрехи, каменни чешми с планинска вода. Под самия паметник се намираше историческият музей и старата църква с големия двор. Там момчето играеше футбол с приятелите си и никой не ги

гонеше – дори свещеникът не се сърдеше. В двора беше и паметникът на Страшното, а встрани – вечният дом на майката на Апостола.

Недалеч се извисяваше гимназията – стара, красива, елитна сграда, разположена сред калдъръма. До нея беше църквата, в която е служил самият Апостол. Камбанарията ѝ се издигаше като синя кула към небето. Момчето често влизаше вътре, за да види отблизо камбаната – тежка и величествена. Харесваше му да докосва студените зидове, в които ръка по ръка бяха вградени хиляди малки бели камъчета.

Срещу входа на църквата стоеше стара чешма, от която течеше чиста вода – той често пиеше и усещаше вкуса на планината. А зад чешмата – ханът, който някога е бил читалище и тайно убежище на революционните комитети. Там, сред мириса на кафе и дъх на дървени греди, се крояли планове за свободата.

Малко по-нагоре беше къщата на Учителя – човекът, който е запалил искрата у своите ученици, превърнал я е в пламък, от който са тръгнали първите чети и комитети. А дали самият Учител не беше получил своята искра от онзи велик писател, на чието име днес е наречен най-големият университет в древния и вечен град?

Детето не знаеше отговорите, но усещаше, че крачи по свята земя.

Комплексът на „Балкантурист“ се намираше малко по-нагоре от стария град – точно в сърцето на съвременния център, където баща му работеше почти всяка вечер. С годините той се издигна – от

сервитьор стана барман в един от кафе-баровете на комплекса.

Местните наричаха заведението с шеговитото име „Дупката“. Името звучеше странно, защото то изобщо не беше дупка – напротив, имаше огромна външна тераса с десетки маси, от която се откриваше панорамна гледка към централния площад, внушителната сграда с часовниковата кула и красивите върхове на стария Балкан, които се извисяваха над града.

Това място беше емблематично. По онова време телефони почти нямаше, затова сградата с часовника беше не просто забележителност, а истински ориентир. Хората казваха: „Ще те чакам в 15 часа на часовника.“ И всички знаеха точно къде да отидат. Там се срещаха деца, младежи, влюбени и възрастни – място, където животът на града пулсираше най-силно.

Учителската стая на гимназията винаги беше пълна с аромат на силно кафе и лек мирис на тебешир. През голямото междучасие там се събираха учителите и кипеше живот – гласове, смях и звън на порцеланови чаши. Момчето отдавна планираше да влезе вътре, но всеки път, когато стигнеше до вратата, нещо го спираше.

Днес събра смелост. Сърцето му биеше силно, когато натисна дръжката. В стаята настъпи тишина – всички го погледнаха изненадано.

– Искам да ви попитам нещо… – каза тихо, но решително. – Къде се намира истината? И как да открия силата, която движи всичко?

Настъпи миг на пълно мълчание. Няколко учители се усмихнаха леко, но когато се спогледаха, усмивките им угаснаха. Въпросът тежеше.

Първи проговори учителят по математика – висок мъж с очила, който винаги носеше линийка в джоба.

– Истината е в математиката – каза той. – Вселената е изчислена с абсолютна точност. Ако тръгнеш да търсиш в дълбочините на числата, ще откриеш закономерности, които никога не лъжат. Математиката е езикът на истината.

Учителката по български се усмихна леко и поклати глава.

– Не, истината е в словото – тихо отвърна тя. – Словото е енергия, която удря директно в сърцето. Ако усетиш силата на думите и се научиш да ги подреждаш като поезия, ще стигнеш до истината.

Учителят по химия – винаги леко напръскан и с мирис на спирт от лабораторията – се намеси:

– Всичко е във връзките между нещата – каза той. – Взаимовръзките между елементите създават нови вещества, нов живот. Ако разбереш как се свързват нещата помежду си, ще откриеш тайната на съществуването.

Учителката по биология допълни:

– Погледни в клетката. Там е скрита тайната на живота. Без хлорофил няма фотосинтеза, без фотосинтеза няма кислород, без кислород няма живот. Истината е в това крехко равновесие, което държи света жив.

Учителката по история, която винаги говореше бавно и сериозно, се обади:

– Ако искаш да знаеш истината, проучи миналото. Всичко се повтаря. Който знае историята, може да предвижда бъдещето.

Учителят по география, с ръце, все още леко прашни от картата, по която пишеше, каза:

– Истината е в планетата. Земята е жива – реките са нейните вени, океаните – нейното сърце. Научи я, опознай я и ще усетиш пулса ѝ.

Накрая се включи и учителят по физика, който винаги гледаше малко отвъд хоризонта.

– На фона на безкрая всичко е малко – каза замислено той. – Истината се крие в най-малките неща, в елементарните частици, които носят почти цялата маса. Масата създава гравитация – а гравитацията може да изкриви времето. Ако успееш да активираш своята вътрешна гравитация, ще можеш да спреш времето. И тогава ще разбереш, че има само „тук и сега“. Може би именно там се крие истината.

Звънецът иззвъня и трябваше да излезе. Следваше час по музика.

Учителката по музика седна на пианото и каза:

– Днес ще ви изсвиря нещо специално.

Първите акорди изпълниха стаята като светлина, която идва от друг свят. Той затвори очи, а в мислите му още звучаха думите на учителите. Но най-силно в него отекваше отговорът на учителя по физика – идеята, че ако активира вътрешната си гравитация, ще може да спре времето.

Музиката се извисяваше, сякаш самата сила, която движи всичко, беше влязла в стаята. И в този миг, без да го е планирал, той усети, че пианото

става неговият инструмент – неговата врата към невидимия свят, към истината, която търси.

Една неделя баща му каза:

– Хайде, днес ще те заведа на кино. Първото ти кино.

Момчето цял ден не можеше да намери място от вълнение. Киното беше нещо като храм – висока сграда с големи плакати на входа и билети, които миришеха на мастило. В салона беше тъмно, а когато екранът светна, детето затаи дъх.

Филмът беше приключенски, с герои, които тичаха, падаха, обичаха и се биеха. Сякаш някой беше отворил врата към друг свят.

На връщане от киното към вкъщи не издържа:

– Тате, кой решава колко герои да има? Кой измисля всичко? – попита той.

Баща му се усмихна:

– Това е сценаристът. Той пише историята, преди да започнат снимките.

Сценарист. Новата дума звучеше вълшебно в ушите му.

От този ден той започна да гледа филмите по друг начин – не само да се забавлява, а да търси следите на Сценариста. Всяка сцена му изглеждаше като знак, като тайно послание. Сякаш някой невидим човек дърпаше конците и подреждаше всичко.

След няколко дни баща му успя да го заведе на истинска снимачна площадка. Това беше като да влезе в магията отвътре – декори, актьори, камери, светлини.

Момчето търсеше със сияещи очи Сценариста. Най-накрая се престраши и попита един от актьорите:

– Знаете ли къде е сценаристът?

Актьорът се усмихна и му посочи човек с шапка:

– Това е режисьорът.

Той отиде до режисьора и пак попита:

– А къде е сценаристът? Искам да го видя.

Режисьорът сви рамене:

– Сценаристът вече е свършил своята работа. Той не е тук.

Момчето замръзна.

– Как така го няма? – каза тихо. – Та нали той е измислил всичко…

На връщане от снимачната площадка детето вървеше с наведена глава и дълбоко замислено. „Как може да е най-важният, а да не присъства? – мислеше си. – Изградил е цял свят, а него го няма."

Тази мисъл го държа буден цяла нощ. От този ден момчето вече знаеше какво търси. Не просто истината. Не просто голямата сила. То търсеше Сценариста на най-големия филм…

След първото кино и снимачната площадка улиците на града вече не бяха просто улици. На него му се струваше, че върви из огромен декор. Къщите и магазините изглеждаха като внимателно подредени декори от филм.

Хората, които срещаше, му приличаха на актьори, които репетират. Продавачът на вестници, който винаги викаше едни и същи думи; съседката, която точно в осем часа излизаше на терасата да полее цветята; кучето, което винаги лежеше на

един и същи топъл камък. Всичко сякаш беше наредено предварително.

„Някой дърпа конците – мислеше си момчето. – Някой е подредил всичко това."

Дори планината над града вече не беше просто планина. Тя изглеждаше като огромен декор на велик филм, нарисуван с такава прецизност, че не може да е случайност.

Всяко движение, всеки жест на хората, които минаваха по улицата, му се струваше част от перфектен сценарий. Невидим диригент стоеше зад завесата и движеше целия процес с хирургична точност.

Момчето беше развълнувано. Не го плашеше мисълта, че всичко е подредено – напротив, тя му носеше странно успокоение. Сякаш животът имаше смисъл. Сякаш някой, някъде, знаеше точно какво следва…

Вече имаше конкретна цел – като че ли светът се беше отворил и му показваше какво трябва да търси. Една топла следобедна светлина го поведе към парка. Сърцето му подскочи, когато видя стареца, седнал на същата дървена пейка край планинската река.

Възрастният човек го погледна и се усмихна.

– Ела, седни. – Гласът му беше спокоен и топъл.

Детето седна до него. Реката шумеше тихо, дърветата хвърляха дълги сенки по земята.

След малко старецът го попита, сякаш четеше мислите му:

– А ти, момче… какъв искаш да станеш, когато пораснеш?

Той замълча за миг. После, без да мисли много, каза:

– Може би певец… или актьор. – Замисли се. – Но най-много искам да стана истински сценарист.

Старецът го погледна дълго, с онзи поглед, който сякаш вижда отвъд думите. После се усмихна и го потупа по рамото.

– Момче – каза тихо, – внимавай какво си пожелаваш… защото може да ти се сбъдне.

Думите му прозвучаха като заклинание. Момчето се усмихна, без да разбира напълно какво има предвид. Но вътре в себе си усети, че тези думи са важни – че ще си ги спомни един ден, много по-късно.

Той обичаше да идва тук – това беше неговото тайно кътче, място, където можеше да остане насаме със себе си. Намираше се в най-високата част на града, притиснато до скалите и планината.

Старата текстилна фабрика, някога гордост на града, сега стоеше мълчалива, но величествена. Около нея се простираше красив парк с вековни дървета, чиито клони се сплитаха над алеите като зелени тунели. Една от алеите хората наричаха „Алеята на влюбените“ – по нейните пейки бяха издълбани имена и сърца, останали там като малки спомени за отминали времена.

Старата река шумеше недалеч, водопадът пееше своята вечна песен, а белият камък над него стоеше като мълчалив пазител. До водопада минаваха големите тръби на ВЕЦ-а, по които водата се спускаше със сила, която момчето усещаше дори през обувките си. Високо горе, на ръба на скалите,

стоеше малката водна кула – с басейна, където се събираше отбита вода, преди да потече надолу, за да захрани турбините.

Това място имаше своя история. Старите хора разказваха, че фабриката била дарение за града от двама братя, родени тук. Те били търговци, хора с големи сърца, които дарили средства не само за фабриката, но и за построяването на първия университет в страната. А в знак на благодарност за тяхната щедрост в центъра на малкия град се издигаше паметникът на братята, а самият парк носеше техните имена.

Детето се чувстваше свързано с това място. Когато седнеше на белия камък, му се струваше, че реката му шепне тайни. Камъните, които водата беше шлайфала хиляди години, сякаш пазеха мъдрост, която никой не можеше да прочете.

Един ден класната им ги заведе на екскурзия – да посетят родната къща на Апостола. Макар да беше в неговия град, за него това си беше истинска екскурзия – усещаше вълнение, сякаш тръгва на далечно пътешествие.

Къщата се намираше малко по-нагоре и леко встрани от стария град. Още отдалеч видяха дългата опашка от хора, чакащи търпеливо да влязат. Туристи от цялата страна и от чужбина идваха тук, за да усетят духа на епохата и да се докоснат до историята.

Когато влязоха, попаднаха в голям, подреден двор. Варосаните зидове блестяха на слънцето, а по пътеките имаше саксии с мушкато и здравец.

Навсякъде миришеше на чемшири, а асмата се виеше и хвърляше прохладна сянка. Тишината беше особена – не тежка, а някак тържествена, сякаш дворът пазеше спомените на всички, които някога бяха минавали оттук.

Стаите бяха ниски, с дървени тавани, миришеха на старо дърво и на време, което сякаш беше спряло. По стените висяха картини на Апостола, а погледът му сякаш следеше всяко движение на децата.

Но най-голямото впечатление остави тайната стая. Екскурзоводът ги заведе при един дървен шкаф и каза:

– Ето тук има тайник. През този отвор Апостолът се е укривал, когато враговете са идвали.

Децата се редяха на опашка да надникнат вътре. Когато дойде неговият ред, той наведе глава и видя тясното скривалище. Стаята беше тъмна, но сякаш жива – пазеше духа на човека, който се беше криел там.

На излизане той не можеше да спре да мисли за тази стая. Не толкова за двора или разказа на екскурзовода, а за самия факт, че в една обикновена къща може да има тайна стая, за която отвън нищо не личи.

„Може би и животът е такъв – помисли си, – отвън изглежда обикновен, но някъде има скрита врата, която чака да бъде открита."

Когато завършваха трети клас, класната им ръководителка един ден донесе купчина малки листчета.

– Деца – каза тя с усмивка, – искам да напишете

по три неща. Какви искате да станете, когато пораснете. Ще ги събера и ще ги запазя. А след 25 години ще се срещнем пак, ще отворим листчетата и всеки ще каже, сбъднал ли е мечтите си.

Класът притихна. Моливите заскърцаха по листчетата, а детските глави се наведоха, сякаш пишеха тайно писмо до бъдещето.

Момчето написа бързо първото желание – „певец“. Обичаше да пее и това му изглеждаше естествено. Второто също дойде без колебание – „актьор“. Филмите вече бяха завладели въображението му.

Но когато стигна до третото, ръката му застина.

„Да напиша ли… сценарист?“ – помисли си. Това беше най-голямата му мечта. Да измисля истории. Да подрежда сцените на живота. Да стане човекът, който знае какво ще се случи.

Само че мечтата му изглеждаше прекалено голяма, почти нереална. Сякаш ако я запише на листа, някой ще се присмее. Единственият, на когото се беше осмелил да я каже, беше старецът до реката. А той никога нямаше да я издаде.

Замисли се само за секунда, после, незнайно защо, написа:

„Таксиметров шофьор“.

Идеята го зарадва – представи си как кара кола из целия град, отпрашва накъдето поиска, слуша музика, говори с хората, а те му плащат, докато той се наслаждава на живота. В онзи момент тази мечта му се стори най-близка до свободата.

Когато предаде листчето, се почувства едновременно леко и тъжно – сякаш беше скрил най-голя-

мата си мечта от самия себе си...

Белият камък стоеше величествено на върха на водопада. Водата се хвърляше надолу с грохот, а пръските танцуваха на слънцето като хиляди малки звезди. Той винаги усещаше нещо особено, когато стъпеше там – сякаш самият камък пазеше тайна, скрита от векове.

Тук идваха рядко. Не беше място за обикновени разговори. Тук, върху камъка, думите звучаха по друг начин – по-тежко, по-истински.

Седяха заедно – момчето и старецът – и грохотът на водата заглушаваше всичко друго. Детето се престраши и разказа за случката в училище – за листчетата с трите желания, за това как написал „певец" и „актьор", но не и най-голямото си желание.

Старецът го погледна право в очите и тихо попита:

– Защо не го написа?

– Какво? – попита момчето.

– Най-голямото си желание – да станеш сценарист.

Малкият наведе глава.

– Не… достраша ме. Страх ме беше, че ще ми се смеят.

Старецът се усмихна леко – не с присмех, а с онова търпение, което само времето може да даде.

– А защо искаш да станеш сценарист?

Той прехапа устни и прошепна:

– Искам да измисля филм, който никой не е гледал.

Старецът се замисли, после кимна.

– Значи искаш да създадеш не просто филм, а свят, показан по нов начин. Искаш да покажеш гледна точка, която никой досега не е виждал.

Момчето кимна в мълчание.

– Но помни – продължи старецът, – за да станеш истински сценарист, първо трябва да бъдеш актьор и режисьор. Не можеш да прескочиш етапите. Ще трябва да изиграеш стотици роли, да опиташ различни животи, да усетиш всяка болка и всяка радост. Само тогава ще знаеш как да подредиш актьорите, каква атмосфера да създадеш, как да изградиш самия филм.

Грохотът на водопада сякаш подчерта думите му.

– Пътят е дълъг, момче. Ролите са много. Но най-важното е да познаеш мига, в който вече си готов. Да усетиш кога е време да откъснеш плода. И тогава… да действаш.

Детето погледна надолу към бялата пяна на водата и му се стори, че в този миг белият камък сияе. Сякаш самото място знаеше, че тук се ражда обещание, което ще живее в него завинаги.

Огледалото

ogledaloto.bg